

Izbaja dvakrat na teden v štirih izdanjih, in sicer: vsaktorek in potek, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 5. uri popoldne, in stane z "Gospodarskim Listom" in s kako drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom posiljana:

Vse leto gld. 6—
pol leta 3—
četr leta 150
Pošiljanje številke stanejo 6 kr.

Naročino sprejema upravnštvo v Gospodski ulici št. 9 v Gorici v "Goriški Tiskarni". A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dospelane naročine se ne oziramo.

"PRIMOREC" izhaja neodvisno od "Soče" trikrat mesečno in stane vsi leto gld. 120.

"Soča" in "Primorec" se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solki ulici in Jellersitz v Nunska ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrendič na trgu de la Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbrica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

«Gor. Tiskarna» A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

SOČA

(Večerno izdanje).

Uredništvo in odpravnštvo
se nahaja v Gospodski ulici št. 9 v Gorici in II. nadst.
zadej. — Urednik sprejemlje stranke vsak dan od 11.
do 12. ure predpoldne.

Dopisi naj se pošljajo le uredništvu.

Naročina, reklamacije in druge reči, katero ne
spadajo v delokrog uredništva, naj se pošljajo le
upravnštву.

Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne
upravnštvo.

Oglas in poslanice

se računijo po petit-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat
7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. —
Večje črke po prostoru.

Naročino in oglase je plačati loco Gorica.

"Goriška Tiskarna" A. Gabršček tiska in zalaga
razen "Soče" in "Primoreca" še "Slovensko knjižulec",
katera izhaja mesečno in snopiči obsegajoči 5 do 6 pol
ter stane -vsesloveni 1 gld. 80 kr. — Oglas in "Slov.
knjižuleci" se računajo po 20 kr. petit-vrstica.

Slovenska abstinenca na Primorskem.

V Gorici, 24. aprila.

Danes je bil v Trstu zaupen shod naših
deželnih poslancev vseh treh primorskih
deželnih zborov. V Gorici, v Trstu in v Kopru
vlada v deželnih zbornicah tak duh, ki podi
slovenske zastopnike ven, da ostajajo Italijani
lepo sami med seboj.

Kaj je pričakovati Slovanom od strani
Italijanov, aka nujno ti moč v rokah, nam
je dokaz Trst in Istra. Naši poslanci so tam
pravi trpini, ako hočejo izpolnovati dolžnosti
svojega mandata; da, treba je posebne sré
nosti, nako se sploh prikažejo v deželnih dy
ratih, kjer so izpostavljeni zasmehovanju in
zastavovanju najete fakinaže, katera vrsi
sveto našega kakor harlekini, katere bi imeli
na vrtci gospodje italijanski poslanci. Za
težje in preloge naših poslancev se Italijani
ne brzajo prav niti, odrekajo jim celo pravico,
da bi govorili v zbornici slovenski ali
hrvatski. Navzočnost naših poslancev v te
žakerni in istriški deželni zboru je skoraj
brez pamena slovenska večina torej ni niti
zastopana pri dežel-nem zakonodajstvu in pri
deželni upravi! Avstrijska vlada je doslej
ničnoma trpila take nečuvne razmere in gle
da je nemo, kakšo so lahonski regovileži
predali slovenske poslance iz zbornice — do
kier ghi niso tudi res pregnali. V Trstu in v
Kopru so naštepile naši poslanci politiko
abstinenco.

Tudi na Gorškem imamo abstinenco
in nekajna prenchite je od 1. 1897. Tu
so razmere za Slovence ugodnejše nego v
Trstu in v Istri, dasi so Italijani v svojem
jedru popolnoma enaki svojim tržaškim in
istriškim izletcem. Tudi na Gorškem se drže
Italijani načela, da Slovencem treba dati ko
uker mogoče malo pravice in malo sredstev,
da se duševno in gospodno povzdrigno; tudi
če Italijani kaj trpe pri tem, niti ne de, da
je Slovenci trpe toliko več.... Toda slo
venski zastopniki dvetretjinske slovenske ve
čine v deželi so se naveličali dolgoletnega
čakanja lahonskih nesramnosti, otreli so se
slovenske slovenske pravne in krotko ži
in so obrnili Lahom hrbel. Zdaj so ti v ve
čki zagabi, iz katere jih sicer retuje od časa

do časa — knez in nadškof. Toda
tudi tako razmerje v deželnem zboru ne bo
mogo — in ne bo smelo dalje tra
jati, ker knez in nadškof ni za to v Gorici,
da bi opravljal službo harlekina, katerega
držita Pajer in vlada vsak za jedno vrvico.

Brezdvočno je, da se bodo morale
kmalu spremeniti razmere v deželnem zboru
goriškem — in sicer v korist slovenske
večine v tej deželi! Opravičene zahteve slo
venskega prebivalstva se bodo morale izpoli
nit! Ko se to zgoditi, tedaj bomo goriški
Sloveni veliko lože pomagali svojim bratom
v Trstu in v Istri, ker imamo isto deželno
vlado.

Z ozirem na te razmere z veseljem
pozdravljamo shod vseh naših deželnih po
slancev na Primorskem in le želimo njih
skupni akej obilo blagoslova iz neba! Ta
misel, da so se sesli v Trstu na posvetovanje,
je vredna vse hvale in le želeti je, da
bi rodila čim prej potreben sad. Složnosti
vseh slovenskih poslancev, sloneči na vstrejni
podpori vsega slovenskega in hrvatskega na
roda na Primorskem, se mora posrečiti kon
čna zmagena pravčne stvari, za katero se
borno.

* * *

Kar se tice posebe abstinence slovenskih
poslancev goriskih, moramo danes zatr
di, da je izključen vsak poskus izven kluba,
ki bi premenil položaj. Italijani sami vedo
prav dobro, da slovenski poslanci bodo
vedno složno nastopali, če tudi drugače morda
ni popolne edinstvi v mišljenu in stre
mljenu. Ako bi računili na needinost slovens
kega kluba, bi se močno varali. Ko gre za
koristi naroda proti nasprotnikom, tedaj bomo
vsi Sloveni jedini in složni. Ako je kaj pre
pirnega med nami, poravnamo sami med
seboj, nasproti Italijanom pa bomo stali vedno
vsi kot jeden mož.

* * *

"Corriere" je priobčil v soboto
članek, ki je jako pomenljiv. Najprej priob
čuje pismo dr. Gregorčiča, katero je prečital
dr. Pajer v zbornici, potem pa protestuje
proti temu, da hoteli Sloveni Italijanom nekaj
narekovati. "Corriere" je pozabil, da so Italijani
poslali v januariju namestniku dežel

Oblila ga je rudečica, in je rekla:
«Res, vam ne morem tajiti.... tačas mi
ni bila dana še prilika, da bi vas videl....
a sedaj, Bice, vas zagotavljam pri moji
časti, in vam prisegam, da le za vas....»
toda moral je utihnuti, ker se je med
tam vrnil grof, kateri je kričal sokolarju:
«Daj mu košček, in hitro nataknji mu
kapico».

Iz mladeničevih besed, in še bolj
iz njegovega zmedenega vedenja je spo
znala deklica, da je res, kar ji je pra
vila mati. Čutila se je pobito, uničeno.
A zbrala je takoj svoje misli, vzbudil
se je njen ponos, ki je bil že takó dolgo
vzgojen s tem, da se je vedno vstrečal
njeni želji. Zató je od tistega časa jela
kazati, kakor da bi obračala vso svojo
pozornost psom in sokolom in da bi jo
razne lovske dogodbe vrlo zanimale.
Celi dan se ni več oddaljila od očetove
strani ter ni nikdar nagovorila Ottorina,
da, niti pogledala ga ni več, takó da
mu je spremenila v strup vse veselje,
katero se je nadejal užiti tisti zadnji dan.

Drugo jutro je mladi vitez z Lupom
odpotoval v Milan. Bice, omamljena od
svoje bede, je bila početkom tega prav
vesela. Mati je bila ojstra ž njo, in to
jo je le bolj dražilo. Mesto da bi svojo
zmoto priznala, si je v svoji novolji do

nega glavarja dr. Gregorčiču pismo, v katerem
so narekovali Slovencem vse drugačne
reči nego se je zdaj nasprotno zgodilo. Logika
"Corrierova" je torej jako šepava! —
Na to je dal "C." Slovencem ta-le nauk:
Pridite v deželnji zbor; tam predlagajte in
govorite, kakor vam ljubo in draga — in
Italijani bodo o vsem presojevali in glasovali
takó, kakor zahteva korist in čast italijanskega
prebivalstva. Z drugimi besedami: mi Italijani
vam bomo še dalje odbijali vse vaše
predloge in zahteve!

"C." je priobčil dalje Pajerjevo pismo
na predsednika slov. kluba dr. Gregorčiča,
ki ni niti drugega nego v lepe fraze povita
zvijača. Zeno tega pisma je zopet ono, kar
je povedal "Corriere", t. j. Slovenci naj vstopijo
v deželnji zbor, kjer naj po parlamentarnih
običajih predlagajo svoje zahteve (— kakor da niso delali tega že 30 let! —)
in Italijani ne bodo nasprotovali: "sin dove
ciò fosse possibile senza danno della popo
lazione italiana e senza compromettere gli
interessi affidati dagli elettori alla cura ed
all'onore dei deputati italiani", t. j. v kolikor
bi bilo to mogoče brez škode italijanskega
prebivalstva ter bi ne bila omadeževana
čast ital. poslancev. — Kaj to pomeni,
je jasno! Po nazorih lahonske siniorije pa
trpi italijanstvo velikansko skodo n. pr. že s
tem, ako bi se tiskal stenografski zapisnik
deželnega zборa v dvojezični obliki, kakor se
godi celo na Kranjskem, kjer je komaj 5%
Nemcev nasproti 95% Slovencem. Torej tudi
Pajer pravi: Le pridite v deželnji zbor, predla
gajte ondi, kar se vam bo ljubilo — mi Italijani
pa se tudi ne odrečemo pravice, da
vam vse odklonimo! — To so tista miro
ljubna pogajanja od strani Italijanov!

* * *

Namesto miroljubnih pogajanj so pa
razvili nekako bojno zastavo, o kateri upajo,
da jim prinese zmago. — Znano je, da so
bili čentežmarji vedno najhujsi nasprotniki
vsakemu zboljšanju učiteljskih plač. Poslance
Dottori bi se vkljub sivi starosti raje postavil
na glavo sredi Travnika nego bi dovolil le
en čentežim večjo plačo ljudskemu učitelju.
In taki so bili doslej vši! Slovenci so izbo
jevali pred tremi leti ono neznačno izboljša

mišljevala le, da drugi ž njo krivčno
ravnajo. Tisti dan je bila osorna in čemerna
z vsemi, zvečer se je zgodaj vlegla.
Dekla, ki jo je videla temno kakor nebo
ob nevihti, ji je pustila vžgano luč in je
hitro odšla. Ona pa je vzela z mize pri
postelji neko knjigo z listi iz perga
menta, vezano v usnje: Danteljev
pekel.

Ko ji je hotela Lauretta prejšnji
večer podati knjigo s slikami zlih duhov
in pogubljenih duš, je mislila na tisto,
ker se bila pri začetku vsakega speva
podobica, katera je kazala, kaj se v
njem pripoveduje. Če bi imel kdo tisto
knjigo dandanašnji, bi bila vredna toliko
zlate.

Bice jo je čitala, ne da bi mati o
tem kaj vedela. A tudi grofa je bilo
treba dolgo prositi, predno ji je dovolil
to berilo. On sicer ni mislil, da bi bilo či
tanje Divine Commedia spodtljivo
za deklice; a bil je nasproten spisu
le iz nekega starega gnujeva proti Ali
ghieriju, ker je bil namreč ta strastni
gibelinc že dolgo poprej izdal latinsko
knjigo De Monarchia, kakor smo že
omenili, katera knjiga je še tedaj, štiri
leta po Danteljevi smrti, vzbujala vedno
večjo pozornost in šum v laških in nem
ških deželah.

nje s koncesijo Italijanom v drugih zah
tevah. Na italijanski strani so bili vselej kar
nestrpo nervozni, ko je pišel govor na uči
teljske plače. —

Zdaj so pa vrgli v svet bombo pod
zastavo "Poveri maestri", katerim hočejo
Italijani povišati plačo za 25%, a Slovenci
bodo krivi, ako se to ne zgodí itd.

Nočemo vsljevati učiteljstvu svojega
mnjenja, ali rečemo mu: Ako verujete ta
kemu slepili, svobodno, — mi ne verujemo!
Ako hoteli Italijani učiteljstvu količaj dobro,
naj najprej odpravijo po Furlaniji nebroj pod
učiteljev, podučiteljev, in začasno nameščenih
učiteljev, katerih nočeo stalno imenovati
edino iz tega razloga, da hrani pri lačnih
ustih "dei poveri maestri". — Obžalovati
moramo javno, da so znani nam slovenski
učitelji v zvezi z italijanskimi poslanci. Boj
za boljši kos kruha je privel nekatere že do
— izdajstva!

Dopisi.

Srbsko cerkveno vprašanje v Bosni in Hercegovini. — Omenili smo p. d krat
kim časom odlok najviše pravoslavne cerkvene
oblasti, ki objstro obsoja nepokornost nekaterih
bogatašev, in sicer zato, ker so se
upri svetski oblasti in svojim duhovnim pa
stirjem. Te dni smo pa dobili v roke knjižico,
napisano od gorečega prijatelja srbskega
cerkvenega gibanja v Bosni. Po načelu, da
se rešnica najbolj spozna, ako se čujeta dva
zvona, posnamemo tudi iz tega vira, kar se
nam zdi spomina vredno. Naši čitatelji bodo
lahko spoznali, kaj je bilo v celej stvari
pravo, kaj krivo.

Pisatelj te dovolj nepristranske knjižice,
ki slove "Srpsko crkveno pitanje u
Bosni i Hercegovini" obsoja brezobirno
patrijarha, ker je, baje podkupljen, zavrgel
cerkveno-šolski ustav. To je, kakor on piše,
izdajstvo cerkve in vere!

Kar pripoveduje v prvem poglavju o
strmljenju bosenskih Srbov, da ohranijo svoje
cerkvene in šolske pravice, kako so se
povzdignili, da rešijo svojo vero in svoje
ime, je res vse hvale vredno! Samo da so
pri tem načelu tudi ostali. Pisec jim očita

Le nekaj dnij pred Ottorinovim pri
hodom v grad je bil grof vendarle dal
hčeri zaželenjo knjige, ki je pa obseza
samo pekel; dasi so v Toskani že
sploh imeli tudi vice in nekaj spevov
nebes, je v Lombardiji bil večinoma
znan samo pekel.

Bice ga je prebirala zvečer, kadar
je bila zaprta sama v svoji sobi, in
sicer jako pohlepno, nekoliko zato, ker
so jo zelo zanimali tiste povesti polne
žive in zdrave domišlje, nekoliko pa
tudi, ker je v tistem berilu nahajala še
ono posebno slast, ki jo ima le prepo
vedani sad.

Segla je torej, kakor smo že rekli,
po knjigi, in ko jo je odprla, je med
listi nekaj zdrsnilo in padlo ven. — Kaj
je bilo? — Pismo. — Za koga? — Za
njo. — Čegavo? — Ali je treba pove
dati?

SEDMO POGLAVJE.

Gotovo se bralec še spominja nekaj
pretrganih besed, katere je grof bolj
potihoma šepetal Ottorinu o Marku in
Ermelindi tedaj, ko so se peljali iz Bel
lana. Grof je omenjal mladeniču, da si
je Marko nekdaj mnogo prizadeval, da
bi jo dobil v zakon, a da so se potem
pripetili siloviti dogodki, kateri so pre

MARCO VISCONTI

ZGOLOVINSKI ROMAN

Italijanski kapital Commodo Grossi

1899.

In res so na to videli sokola, ki je
z visovine pada s svojim plenom, ter
se zavilil ž ujim na tla pri vzuozju
grščka, na katerem so stali loveci. Grof
je šeckel dol, da vzame kljunača iz Gar
binovih kremljev, in Ottorino se je

pravčno, da so se obrnili v odločnem trenotku na „fanariote“, ki so tlačili neusmiljeno stoletja bosenski narod. Sveti sinod jih je odobil, s tem pa so se odrekli zadnje instancije, katero so smeli poklicati v pomoč še le tedaj, ko bi jim bližnje oblasti prikratite pravico.

Predenj spregovorimo o celiem tečaju tega pisanja, radi priznajemo, da so prvaki pokazali v stvari velik odločnost in poštvalnost. Kako težko iz nevarno je bilo samo sestaviti poslanstvo, katero je imelo nalogu, da izroči cesarju zadnji „memorandum“ o krivicah, ki se baje gode srbskemu narodu v Bosni in Hercegovini. Našlo se je širnajst možakov, ki so prevzeli vso odgovornost.

Gotovo bi bili tudi mnogo dosegli, da so si izbrali ravni pot. Njihovi stvari nikakor ni koristilo, da so se pritožili na katoliškega nadškofa, sploh spoštovanega dr. Josipa Stadlerja. Ocitajo mu, da se je povzdignil nad vse oblasti, nad vlado in samaga ministra pl. Kalla; da lovi njihove ovece in da jih skuša privabiti v svojo cerkev. Kedr pozna nadškofa Stadlerja, ve dobro, da on vrši samo svojo dolžnost; da zida in vzdržava mnoge zavode za odgojo in naobrazbo sirotinje; ali srbskih ali drugih duš ni nikdar lovil. To njih najbolj boli, da vsi Srbi, kateri so premožni, niso deseti del storili za tukajšnje siromake, kar je storil za nje katoliški nadškof Stadler.

Res pa je, da Srbi nemajo do današnjega dneva reda niti v cerkvi niti v šoli. Imeli so stalne pravice, ki pa niso bile nikdar ustanovljene. Dolžnost njihovih prvakov je bila torej, da v sporazumu s svojimi duhovnikami sestavijo nekak pravilnik, katerega bi vlada bila gotovo odobrila.

Zaljubljeni niso zahtevali svojih pravic, ampak so sli tožiti k cesarju katoliške in svoje duhovnike, posebno pa vlado, ki jim je priznala srbsko ime in vse drugo, ko so se hrvaška društva smela imenovati samo le „narodna“. Grešili so tudi v tem, da so hoteli priti pred cesarja brez ministra Kalla. Vsapek je bil ta, da jih cesar ni sprejel. Po mnogih prošnjah so dosegli to, da je dvorska pisarna prevzela njihov „memorandum“ in obljubila jim, da pride v roke cesarju. — Meseca februarja 1897. so dobili odgovor, da Njegovo Veličanstvo, precitavši njihove pritožbe, ni našlo povoda do kake odredbe, zato jim pa izreka svoje nezadovoljstvo.

(Konec pride).

Iz Bovec. (Nemška kolonija). Dobili smo jih tudi mi, nemške neodrešence, da nam prinesajo luč nemške kulture!

Dosli so od severa nekod ter napravili svojo plantajo na Kljužah, kjer jih F. M. prav pridno napaja s pivom. Od tod prihajajo vsaki dan v Bovec, kjer udobé svojo družbo, da potem skupno opravljajo svojo misijo*. Po raznih krémah tulijo svoje nemške pesmi, in potem, ko ga že imajo pod kapo, se na druge načine izvajajo mirne domačine!

* Tako so nekoga dne prisli v gostilno na pošto, kjer začno po svoje prepevati in se hvalili: „Wir Deutsche sinden

prečili ženitev ter provzročili sovraščvo in krvavo maševanje. Bice, katera, kakor smo že omenjali, je vse razumela, bi bila kaj rada slišala celo pripoved z vsemi podrobnostmi. Ker ji njena častni dopuščala vprašati drugih, je večkrat nagovarjala svojo postrežnico, naj bi si ona dala povedati te zgodbe od svoje matere, sokolarjeve žene, ki je v svoji mladosti služila Ermelindu in je torej morala vse dobro vedeti.

Lauretta je bila vselej vesela, kadar je mogla zadovoljiti svojo gospodinjo, a sedaj ji je želela vstreči še posebno zato, ker jo je videla vedno razdraženo in otočno ter jo je hotela potolažiti in razveseliti. Lotila se je torej matere ter jo prosila takó udano in nežno, da ona, potem ko je dolgo odkladala od danes na jutri, nekega večera, ko sta bili sami, po obširnem predgovoru, da takih rečij se ne sme praviti, in da naj bi se lepo čuvata raznašati jih, je naposled takó pričela svojo povest:

„Simone Crivello, Ermelindin oče, je bil Markovemu očetu zeló udan. Ker sta ta dva pogostoma prihajala drug k drugemu v hišo, sta se tudi mlada dva večkrat videla, ugajala si, in Marko je bil obečal moji gospodinji, da jo poroči. Mladost je lehkomseljna, in ona dva se

vens überall herein, Ihr Slovensen nicht!“

Tako izlivani gostje so se le s težavo pomirili, da niso prisli izvajati pod kap.

Ko so jim dali pa razumeli, da je obratno resnica, so pa območniki, le jeden, ki pozna tudi laško kulturo, je se odgovarjal z bogokletnimi imeni kakor: O...a, p...o D.o, p...a M....a i. t. d.

Tu je zadel zopet na drug, našemu narodu svet čut, tako da so mu pokazali vrata, v katerih se je ta kulturonosec tudi brez obotavjanja izgubil.

Pri drugi prilikli so vpili zopet: „Hoch! Wir Deutsche fürchten nur Gott, sonst Niemanden auf der Welt!“

No, takrat so zadeli na dva pijačka, ki si tega nista dovolila, ker takošna se tudi ona nista nikogar bala! Pograbili so se „gospodje“ s Kijuž in gozdničnimi čuvaji. — kakor izobraženci s pijačkoma — ter se merili, kateri je bolj neustrašen. Pretepalji so se! To je bil zopet jeden čin nemške kulture.

Pa nimajo se zadosti, oni še vedno nadaljujejo svoje delo.

Zato svelujem tem gospodom, da odjenjajo od svojega početja! Naj se rabi pobrigajo za svoje delo, ker podjetnik jih gotovo ni poslal na Kljuže, da bodo po Boveu izvajali in popivali, ampak da bodo vodili delo na svojem mestu! Toliko za danes.

Iz Bedankine lukuje (pri Goc. Branici). Kmetiški stan je temelj državi, temelj blagostanju vsem ostalim stanovom. Ako kmet ne prideva s svojimi žaljavimi rokami, ne bode jedel tudi gospod. Siromašen je res ubogi kmet! Plačevati mora od svojih skromnih pridekov velike davke, kateri se se leta za letom večajo. Večkrat mu, ko je že davke plačal, ne ostane niti toliko, da bi posteno svoje prehranil. Dolžiti se mora, ako hoče, da mu družina ne mre gladlu.

Navadno se pa dogaja, da plača potem glavnico z grantom. Na ta način gine posestvo za posestvom. Tam, kjer se je nekdaj pridelalo 20-30 hl. vina, se ga prideva sedaj 4-5 hl. in se tega ni moč prodati, ker zapira italijanski in tirolski pelot pot našim dobrim vinom!

Slavna vlada res nima sreca za uboga kmeta, ker kaj takega dovoljuje. Prva skrb naj bi bila vlad, skrb za blagostanje lastnih državljanov in potem še le za tujce, brez škode domačincev!

Omenim naj, da naša cerkev, občina spada pod tri glavarstva, t. j. goriško, sežansko in postojansko.

Tu se že nad poldruži mesec vedno klatijo cigani, katerih je brez števila. Čutijo se tukaj namreč najbolj varne, ker so na meji treh glavarstev. Pridejo sicer kedaj orožniki iz Vipave in ti jih prezeno čez mejo na Primorsko, k vetrnemu do Gabrija. Od tu jih zopet izlirajo rifenberški orožniki na Kranjsko ali pa v sežanski okraj. To se ponavlja že dlje časa. (No, imajo pač svojo zabavo tudi g. orožniki). Navadno pa je, da so vedno v občini. Če jih tri ali stiri dni ni tukaj, je to že veliko. Seveda ti „dolgoruki“ vzamejo vse, kar pride z njihovimi

nista še zmenila o tem, ali bodo hoteli pa starši privoliti njenemu sklepku. Civello bi bil že k temu roko poljubil, a težava je bila od strani Mateja Viscontija, Markovega očeta, ki je bil tedaj jeden najimenitnejših gospodov, in ni hotel zaročiti svojih sinov drugače nego s kneginjami in kraljičinami. Takó se je začelo odnašati in odnašati, in poteklo je leto, ne da bi se bilo kaj sklenilo. In glej, če bi bila Ermelinda početkom mater slušala — ona ji je pravila, naj nikar ne govoril s tistim človekom, kajti moral bi biti pravi čudež, če bi jo on poročil — da, ona ji je pravila, a mladi ljudje mislijo, da oni vse bolje vedo in vkrepejo!...

* Kaj se je zgodilo nazadnje? je segla vmes Lauretta, ki je želela le dogodke nadalje slišati.

*Zgodilo, se je, da so med tem nastali veliki neredi, Viscontijeva obitelj je bila pregnana iz Milana, in prišli so do gospodstva Torriani, ter se je zvedelo, da je bil oče moje gospé, ki se je kazal poprej takó prijaznega Mateju, med voditelji vstaje.

*Oh, kaj mi pravite! in vse to je prišlo vsled tiste ovržene ženitbe, nres?

(Dalje pride).

prsti v doliko. Drva, kokoši, obleka, vse jim pride prav in se kmetiškega orodja se ne branijo.

Sedaj pa vprašam: ali slavne oblasti res nimajo toliko energije, da bi to klatežko zaledo spravili enkrat za vselej od tu? Ali naj se na inventar kmetskih nadlog zapise se te ciganske klateže?

Domače in razne novice.

Sestanek deželnih poslancev pri morskih poslanec. — Včerajšnje zborovanje v Trstu se je vršilo v prostorih „Del. pod. dr.“ ter trajalo od 10. ure zjutraj do 1/2 pop. Navzočih je bilo 22 poslavcev. Izdal se je tak komunik:

Povoden izstopa slovensko-hrvatskih deželnih poslancev iz dežel. zborni istoškega sešli so se slovensko-hrvatski deželni poslanci iz Istre, Trsta in Gorice dne 24. aprila 1899. v Trstu. Konštatovali so, da je onemogočeno zastopnikom večino prebivalstva na Primorskem sodelovanje v deželnih zborih ter da že to dejstvo jasno dokazuje nezanesno stanje, v katerem se nahaja slovensko-hrvatski narod na Primorskem.

Soglasno so 1. najodločenoje obsodili postovanje in vedenje vladajoče italijanske stranke in o. kr. vlado nasproti Slovencem in Hrvatom na Primorskem; 2. sklenili skupno korako v skupno obrambo in v to svrhu 3. izvolili stalni ožji odbor, sestojci iz deželnih poslancev vseh treh pri morskih krovov.

† Josip Devetak. — V soboto ob 4¹, zjutraj je umrl v Tolminu g. Josip Devetak, bivši dolgoletni župan tolminski, bivši načelnik cestnemu odboru, član okrajnega sol. sveta, jedno dobo celo deželnih poslancev, sploh jedna prvih oseb tolminskega okraja, čeprav delovanje je živo segalo v življenje našega ljudstva v goratem delu naše dežele. Mož je bil vseskozi najožji domoljub tolminski, kateremu je bil Tolmin poglaviti predmet vsemu misljenju in javnemu delovanju. — Bil je zeló naprednega duha. Z duhom časa je napredoval tudi on, da je bil v zadnjih letih prav dober narodnjak.

Pokojnega Devetaka so ljudje različno sodili, presojevali, cenili in obsojali. Danes ne more biti naša naloga, da posegarimo nazaj v viharne čase njegovega življenja, marveč reci moramo le, da je bil markantna osebnost v življenju našega naroda v hišib. Njegove zvezne in osebne poznamstva segajo daleč čez meje ožje domačije.

Njegove zemske ostanke so prenesli včeraj ob 9. predpoldne na domače pokopalnice, kjer naj v miru почiva!

Glas o deželnem glavarju dr. Pajerju. — Der Süden* píše: „Imenovanje poslancev dr. pl. Pajerja za deželnim glavarjem za Gorisko-Gradisčansko je vse slovensko časopisje vsprijelo z ozlovodenjem, kar pa brez dvoma izraža prav mnenje goriških Slovencev in Slovencov na sploh. Dejstvo, da je predložila vlada v imenovanje moža, ki more reprezentovati le najskrajnežjo zlovljivo vlade nasproti Slovencem, občuti slovenski narod kot udarec v obraz. Kajti tu je potreba pomisliti ne le na to, da novi deželni glavar je vzel iz italijanske večine, ampak se bolj na osebo dr. Pajerja samega. Ta mož je vodja nasprotne stranke, je oče vseh intrig nasproti Slovencem, izumitelj vseh spletk, on je človek, v katerem je poosebljen najskrajnežji radikalizem proti večini prebivalstva v deželi. In baš tega moža je odbrala vlada za deželnega glavarja, čeprav je ni bilo težko, dobiti drugo manj pronamrano osebo. Slovenci pa razumejo, zakaj so hoteli Italijani dr. Pajerja: ker bi Slovenci občutili njegovo imenovanje kot pljusko v obraz.“

Slov. Narod* in goriški poslanci. — Lahko vsklikano z zadovoljstvom: Quod erat demonstrandum! „Slov. Narod* je nad pol leta napadal slovenske poslance goriške, a naposled je združil vso svojo jezo v boju proti „Soči“, ker je ta tresno zagovarjala politiko abstinenc in kar je z njo v zvezi. Komaj pa je „Soča“ na rahlo grajala neko razmerje med slov. poslanci v delovanju zunaj kluba ter opozorila na program „Sloga“, ki je bil podlagi volitvam v deželnem zboru, takoj se je oglasil „Narod* in izrekel svoje trdno prepričanje, da „ni dvema, da bi bilo utemeljeno oditanje o spletkah in izdajstvih“. „Narodu“ je „Soča“ graja „najostrejši napad na celo skupino deželnih poslancev“, dasi je bilo v „Soči“ izrecno govorjeno le o nekaterih poslanceh, ki zunaj kluba niso ne govorili ne delovali v znisu klubove politike in so posredno in neposredno podpirali gibanje, ki naj bi obrnilo vso svojo ost proti sklepnu slov. kluba. — Ali je bilo politički modro ali ne, da se je „Soča“ taknila te rak-rane, o tem so brez dvoma različna mnenja; vemo, da vsem ne vstrežemo, ako govorimo ali molčimo. Gotovo pa je dvoje: Prvič, da „Soča“ ni povedala nič novega, marveč da o tem čivkajo že vsi vrabci po strelah, drugič pa, da čim prej se ta rana ozdravi takó ali takó, toliko bolje bo. Naravno je, da bo pri tem marsikoga bolelo, še bolj naravno, da stroške plača po starci navadli edino le „Soča“, kar pa nas ne plasi, ker vršimo le svojo časnikarsko dolžnost po najboljšem vjem spoznanju.

Kdo se ne spominja neštetih dopisov po eksodusu I. 1897. v nekem slov. listu proti dr. Tumi in tudi proti grofu Alfedu Coroniniju, čes, da sta ona zakrivila eksodus in vse „slabe“ (!) posledice?! Ti dopisi so dosli posredno ali neposredno iz poslanskih krogov. Tudi v časnikarski borbi zadnjega pol leta niso vsi povsem čisti. Ali o tem naj dalje ne govorimo! — In kaj naj pomeni naskok treh poslancev na občnem zboru „Goriške ljudske posožilnice“ proti najboljemu delavcu in organizatorju na gospodarskem polju — dr. Tumi, ko so ga hoteli neprisakovano izbačeni iz ravnateljstva?! Ta naskok na tovariša — deželnega poslancev in odbornika ima precej daleč segajoč pomen, katerega ni „Slov. Narodu“ ne bomo razkladali.

Naj namen je bil na kratko ta, zahtevati popolno edinstvo v klubu in tudi delovanje izven kluba v znisu klubovega sklepa. Drugi namen je bil ta, pokazati, da v svoji časnikarski dolžnosti ne bomo pustili ubijati takih narodovih delavcev, kakor je dr. Tuma. — Kdo je bil kaj prizadel, naj izprasa svojo vest in naj se na „Soča“ ne jezi brez potrebe. „Soča“ bo vršila svojo dolžnost — in ako je narod ne bo hotel umeti, vemo, kaj nam bo z njo storiti.

Vsekakor je pa za vse najbolje, da o teh razmerih ne polemizujemo več po časopisih, kajti beseda bi dala besedo in klo ve, kje bi potem prenehal. „Soča“ ni hotela delati zadržbe, nasprotno, namigajo je, da nekaj ni v redu, in zahtevala edinstvo in slog tam, kjer moramo gledati vzgled teh čestnosti. Ako konan ni ustregla, mi nismo krivi!

Adriatische Post*. — Izšla je 8. številka z različno vsebino. Kakor prejšnje, tako tudi ta številka prinaša mnogo zanimivega gradiva; zato naj bi pa Slovenci pridno segali po listu ter ga zahtevali tudi po kasarnah povišodi, kamor zalažajo!

Univerzalna* sodba o „Soči“. — Zopet je imel besedo dopisnik „z Goriškega“ v „Slov. Narodu“, ki pravi, da „Soča“ se čini popolnoma oslabljeno, da se je vidno skrčala (!), a „barka“ pa le noči iti naprej. Za življenje je treba hrane, no „Soča“ pogreva svojim „par čatejcem“ na prvi strani tvrdino o učiteljskem vprašanju, druga stran na drobno opisuje vedenje goriške mularije: kolikrat se je v ledna slisalo „sklaf“, kje se je pel „marame“ itd. (neumnosti brez konca in kraja), na tretji so posnetki iz raznih časnikov, na četrti pa inserati, — Da je vse to resnica, pojde v Ljubljano pričat znani narodni mož v Gorici, ki bo govoril za „javno mnenje“ na Goriškem, ako mu bo dovoljeno in ne bo veljavnejši mož, ki bi znali avtoritativno potrditi resnico in kako daleč je on od nje. Kaj pa on misli o „Soči“, je nam čisto vsejedno, ker se brigamo za njegov sodbo pravliko, kolikor za izdelko lahonske goriške tvrdke, katere vsihajo na vse možne načine našemu učiteljstvu in občinstvu pod gesmom „Svoji k svojim“, da nasprotuje drugi narodni tvrdki. Dopisnik je zapisal skoro doslovno besede, katere je ta mož govoril že drugod: vemo, da sta z dopisnikom v najožji zvezi, ako nista celo pod jedno streho. Zdaj v taboru Obzirjevem, zdaj poleg „Prim. Lista“, zdaj zopet z dušo in telesom pri „Narodu“, da je le mogoče udariti po „Soči“. Poznamo ptica in vemo, zakaj vse to. Ako bi vedelo tudi občinstvo, bi razumelo tako, od koder in v kak namen najrazličnejše napade tekem 8 let!! Sicer o svojem času vse prav pride! — Niti besede več!

Kar se tice dopisnikovega zavajanja o abstinenčni v deželnem zboru, ne datum potrebe, da bi mu kaj odgovoril.

Benedetti oproščena, ker se zdi človeku, ce se postavi na lice mesta, res dokaj cudno, da bi bila mogla mladenka vreči z okna, kjer je bila, v nasprotu više stoječe okno pri prečejšnji daljavi kamen s tako močjo, da bi bil ženo Lovišček udaril takó hudo. Tega mnenja je bila komisija, ki si je popoludne bila ogledala situacijo v „Š. D.“

Na to stran dovolj! Obdolžena Benedetti, (katera pa je ploskala, ker je bila Lovišček „dohro“ zadeta, vsled česar je letel sum ná no) je torej oproščena, in mi stojimo pred dejstvom, da dne 2. decembra i. l. na tisti znameniti dan, na kateri se je blagoslovil „Solski Dom“, postavljen v spomin 50-letnega vladanja cesarja Franca Jožefa, je letelo v to poslopje iz hiše z nasprotne strani kamnene, jeden teh kamnov je zadel — kakor povedano — ženo Lovišček, drugi pa so padli na tla pred „Sol. Dom“. Redarstvo je bilo na licu mesta takoj o vsem obveščeno, imenovane so bile price in redar B. si je bil na licu mesta napisal vse potrebne beležke na manšeto. S tem pa je bilo tudi storjeno vse!

Cez dva meseca še le po prizadevanju same žene Lovišček in po drezanju po časopisi se je pričelo nekaj preiskave, ki je trala gojenko Benedetti pred sodnijo, katera jo je pravno kaznovala in polem popolnoma oprostila.

Vsa akcija torej ženi Lovišček ni dala nikakega zadostja in prizadeta jej telesna poskoda je ostala nekaznovana!

Zakaj? Ali res ni bilo mogoče debiti ženo, ko je vendar neovrženo dognano, da je nasproti stoječe hiše je letelo kamene proti „Š. D.“, ali ga ni bilo mogoče najti, da si je bilo redarstvo takoj obveščeno o tem in so bile imenovane price?! Pa, nje se ni zgodilo in zlomec se sneja v pest pohejt, kar je bila tako nagla, da ga ni mogla ujeti!

O, dà, da, takrat, ko je slo proti Slovenscu na goriškem kolodvoru, v Vrtojbi, itd., o takrat je tisti izvestni aparat deloval s posvojeno silo, dne 2. decembra pa se menda ni smelo preiskavati pri Italijancih ali jih celo aretovali, ker je bilo dosti posla z rusko zastavo v „Š. D.“ in z motenjem slovesnosti v njem!!

S kratka: Žena Lovišček ni dobila nikakega zadostja za prizadeto jej zlo, in sedaj naj sama isče hibega, kateri je vrzel kamen na njo!

Ma si, xe softanto una baba štava!

Kaj pa to pomeni! — V nedeljo sem postal pri graci hudi na Travniku, ki so se prav življino pogovarjali o pomladanskem opravju na polju Popraševali so se, kje dobiti pristno čeplo in t-p čist vitrigi za tit. Tedaj se pritaknem tudi jaz ter retem: Prijatelji, kaj pa to pomeni, ali vam ni se znano, da imamo novo slovensko mirodinico (Istrerijo)? Ta vam posreže po najnižjih cenah s poslednjim in nepokvarjenim blagom. Kaj vam pa koristi Aeplane s ponarejenim zvezplom, ki so vam ga kje vzdili morda tudi kaj cene? Dragi čas ste brez koristi tradi, triči ne koristili in denar zavrgli. Toraj imate trikratno veliko skledo, ki se po zanujenem času ne da več popraviti.

Metovalci, priporočajo drug drugemu te naso mirodinico, da ne boste opcharjeni! Tam dobile pristno, nepokvarjeno blago za vse potrebstne. Vsak naj se drži našega gesta, pa bode prav in najbolje.

Rodoljub.

O Italijanskih delavcih. — Pisem nam: Povedano je bilo že letos v „Šoči“, kake koristi ima avstrijsko prebivalstvo od Italijanskih delavcev! Zaslužka ne daje nič, ker lahko stradajo, kater so navajeni doma, potem pa, ker je potreba oditi nazaj v domovino, se pa zmanjšuje do meje na troške rase države, če le morejo. Denar posljejo naprej domu, ker veslo, da je že nasa država spravi do meje. Pa tudi, kadar prihajajo iz kraljestva lakote, sleparje, te se le dà. Voznino imajo znižano na najnižjo mogočo ceno, da se več, skoro zastonj so vozijo po naših pokrajnah, pa niti tistega se ne zlubi nekaterim plačati. V železniških vozovih sedem natlačeni kakor sardele v zahoju, in med njimi marsikateri brez voznega listka. V gnejci se mu posreči priti v voz brez njega in v gnejci na vlaku se posreči marsikaterem, da se pripelje v načinjeni kraj, ne da bi kaj plačal za pot, zlasti če ima listke za celo družbo skupaj njeni vodja; takrat se jih pelje gotovo nekaj zastonj!

Tako slepari ta laška zalega po naši državi, jenjde kruh iz ust domačim delavcem, — pa vendar uživa največje varstvo vlade!!

Kaj takega je mogoče le v Avstriji!*

Občinske volitve v Kozani. Porocajo nam iz srednjih Brd, 21. aprila. — Včeraj se je vršila v Kozani volitev županstva za županijo Kojsko. (Čudno, da ob mejnici vas daje ime obširni županiji, ki steje 8 katastrálnih občin, 2 župnij in 4 vikarijate.)

Cez dve leti se je odkladała ta volitev, ker ni bila prva izvolitev starščka odobrena, ter so morali volilci vseh 3 razredov v drugič na volišče iti, da so prvo zmago z drugo sijajno potrdili. Propadla stranka je ugovarjala tudi proti drugi izvolitvi starščka, toda brez uspeha. Ko so bili ugovor ovrženi, je sklical najstarejši občinski svetovalec Alojzij Venetram in vse starešine v sejo, da izvolijo župana in 10 podžupanov; dne 20. t. m. se je izvršila ta volitev pod vodstvom

volilne komisije, v katero je poklical starosta And. Ko cijanječa iz Podgorje in And. Žnidarčiča iz Gradnega. Prav mirno in dostojo se je volilo. Županom je izvoljen Anton pi. Reja iz Kozane z 29 glasovi, toraj enoglasno, sam sebe ni volil. To zapanje si je pridobil z nadpetletnim strogim županovanjem. Ko so svetovalci zaklicali: „Bog živi novega župana!“ — so začeli Kožanci streljati in pritrkovati na zvonove. Po dokončani volitvi je bil skupen oběd, katerega so se udeležili vsi (30) občinski svetovalci. Med obědom je došel zastopnik c. kr. vlade ter v občinskem uradu potrdil volilni zapisnik in sprejel obljube. Oběd se je nadaljeval med napitnicami, petjem in golbo.

Ko je vzkipejlo veselje, priproca stašina g. Anton Školaris, naj bi vesela družba darovala kaj za „Solski dom“ in „Alojzeviste“. Nabralo se je 42 kron (21 gld.), ter postalo vsakemu zavodu polovica (21 kron). Bog blagoslovil dobrotnike!*

Kako spoštujejo nedeljo? Pisem nam iz Kromberka: „Pretekli teden je bilo prislo k knetu Z. trle cepit 5 polentarjev, poslanih od B. iz Gorice. V tednu so služili za polento, v nedeljo so si hoteli prishutiti pa za sardelle. Ali prisel je neki neustrašljivi mož, kateri jih je zapoldil, da so odkorakali na tley knetu Z., odkoder so gledali drobno kakor misi iz moke.“

Vidite, kako ti tisti spoštujejo nedeljo, potlej pa naj Bog dà dobro letino! —

Zopet abnormalno tele. — Včeraj so peljali iz Gorice v Trst tele, katere ima sprednjo levo nogo na sredi skrivljeno, tako da stopa le po treh; tista noga pa ima 5 parkljiv in je videti, kakor poldruga noga.

Tele je s Tolminskoga.

Vojaki-novaki. Pri naboru v Cerknem dne 22. t. m. je bilo potrjenih mladeničev: v I. razredu izmed 61 novincev 30, v II. razredu izmed 40 novincev 4 in v III. razradu izmed 44 novincev 7, skupno je bilo potrjenih 41.

Listnica uredništva. — G. J. F. — i v V. V. Priobčimo prihodnje nespremenjeno.

Društvene vesti.

Učiteljsko društvo za sežanski žol. okraj vabi k letnemu obč. zboru, ki bo v Štanjelu dne 4. maja t. l. ob 10% dop. Dnevni red: 1. Prečitanje zap. o zborovanju z dne 13. okt. prešega leta. 2. Poročilo v društvenem delovanju. 3. Racuni za minulo leto. 4. Poročilo odpolancev o uspehih na Dumaji. 5. Referat: O vremenu vina. 6. Volitev društvenega vodstva. 7. Predlogi.

Vinarsko in sadjarsko društvo v Kamnjah bo imelo svoj redni občni zbor dne 30. 1. m. ob 11 uri popoldne z dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika; 2. Poročilo tajnikovo; 3. Poročilo denarničarja; 4. Krački nasvet glede ameriških trt; 5. Mogoči nasveti. K obilni udeležbi vabi ODBOR.

Vabilo. — Občina Vrh sv. Mihaela pri Rubijsah vabi vse društva ter slavno občinstvo k veselicu, katero priredi občina pod vodstvom starešinstva dne 30. aprila t. l. o prički novozgrajene občinske ceste, katera vodi iz Rubijsa na Vrh. Veselica bude na prostem; svira bo vojska godba. K mnogobrojni udeležbi vabi

Starešinstvo.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so poslali med drugimi: Slavni Kmettska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani 40 gld. — Sl. upravnštvo „Mira“ po g. V. Legatu v Celovem zbirko 230 gld. 73 kr. G. Borovčak od dražbe razgledne v „Nat. Domu“ v Barčoljih 80 kr. — Slavna okrajna hranilnica in posoljnika v Idriji 50 gld. — Slavna posojilnica v Zagorju ob Savi 10 gld. — G. g. Janez Cerjak, vikar v Mariboru, je poslal za šolo na Muti 50 gld., od katerih je nabral 17 gld. v prijateljski družbi in 33 gld. povodom zborovanja občnih mariborskih podružnic. Čast velikodusnim rojakom, ki so zadele žrtvovale lepe darove za ustanovitev šole na Muti na Kor. Živelj nasledniki! — Blagajnistvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Razgled po svetu.

Razne vesti. — Finančni minister dr. Kaizl je bil včeraj pri cesarju v posebni avdijenci. — Grofu Hohenwartu, ki je pretekli teden obolel, se je obrnilo nobolje. — Bivši ministerski pred. grof Baden je obolel. — Ruski car bo del nevesti črnoščenskega princa Danila dne jeden milijon rubljev. — Spomenik generala Henčija, ki je branil budimsko trdnjava l. 1848., so prenesli v kadetsko šolo; doslej je stal na trgu sv. Jurija, kjer je bodel Madjare neprestano v oči prenosu v kadetsko šolo so se protivili svoj čas, no sedaj pod Šzellovo vladom je šlo vse gladko, brez vsake demonstracije.

Mirovna konferenca. — Turčija je protestovala proti temu, da bi bila zastopana na mirovni konferenci tudi Bolgarska, če da bi samostojna država; sedaj pa se čuje, da bo zastopana vsejedno kakor tadi v Atlikan, ker baje Rusija se trudi, da dobi vatakan na konferenci svojega zastopnika.

Protiv razdelitv tiroške dežele. — Nemško-narodna stranka tiroška je imela 21. t. m. v Gossensaassu shod, na katerem je bila sprejeta resolucija, s katero se pozivlje dež. zbor, da ne sme privoliti v razdelitev

tiroške dežele, v italijansko in nemško skupino.

Pomnožitev avstro-egerske armade.

— Pruski listi poročajo, da se pomnoži avstro-egerska armada po nemškem vzgledu; taka pomnožitev, ki se izvrši polagoma, bo stala 100 milijonov gld. Pomnožitev pride radi tega, ker naša armada je med armadamami velevlastij prva za najmanjšo, t. j. za Italijo; nadkrilnjejo nas Nemci, Francozi, posebno pa Rusi.

Tiroški Italijani. Pogajanja med laškimi in nemškimi zaupniki se pričeno ta teden. V to svrhu bodo posebne konference, katerih se udeleži 7 nemških konservativcev, 4 nemški liberalci in 4 Italijani. Vlada je baje pripravljena bodoči italijanski kuriji v tiroškem deželnem zboru dati pravico določati proračun za njihov del dežele.

Torej vendar dosežo, kar hočejo. Kako pa je s Slovenci po deželah, v katerih so v manjšini?

Ponarejalec bankovev. V Badesu na Ogerskem so zaprli vse občinske zastope z županom vred. Ti može namreč se delati v kleti občinske hiše petake in desetake že skozi 2 leti. Slednje so jih zasečili. Lepo staranščinstvo!

Razgled po slovanskem svetu.

Odlikovanje. Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah pri Trstu je imenovalo na svojem izrednem občnem zboru dne 19. t. m. gosp. Hrabr. Ražma svojim častnim članom radi zaslug, katere si je stekel za društvo.

Občinske volitve v Ljubljani morajo biti — kakor se da posneti iz ljubljanskih listov — prav viharne. Včeraj je volil tretji razred. Kandidate so postavili liberalna in klerikalna stranka ter tudi Nemci so prisrtali z 1 kandidatom. Ker nobena lista kandidatov ni dobila absolutne večine, je bila danes ožja volitev, katere izid nam v tem hipu še ni znan.

V češkem deželnem zboru so spreveli resolucijo, naj se pri bodočem ljudskem števju prihodijo leto poleg občevalevnega jezikja deloči tudi narodnost.

Istrski deželnih zborov. — V soboto je bila seja brez slovenskih in hrvaških poslancev. Tajnik Costantini je čital zapisnik o zadnji seji, v katerem je povedano o govorni dr. Dinka Trinajstiču to - le: parla lungo in tna lingua slava. Ker slovenskih poslancev ni bilo, je interpretoval poslance Ventrela predsednika, če so poslane manjšine opravili svojo odstotnost. Predsednik je rekel, da ne ve ničesa. Ventrela je zahteval, naj se proti nenavzočem poslancem nastopa po pravilniku; predsednik je rekel, da je to stvar predsedinstva.

Tudi istrski slovenski poslanci so uvedeli, da jim ne koristi nič, če so prisotni v zbornicu, ker tam dejanjsko ne morejo storiti ničesa za svoje volilce, saj niti govoriti ne smejo in v nobenem odsek u niso zastopani. Čemu torej hoditi v deželnem zbor, kjer nimajo nikakega varstva! Izstopili so, in takò v cellem Primorju in deželih zborih ni slovenskih poslancev, in jih tudi ne bo, dokler vlada ne ukrene kaj takega, da bodo mogli nastopiti tako, kakor se spodobi v konstitucionelne državi!

Štajerski dež. zbor. — Ker se zahtev slovenskih poslancev v tem deželnem zboru ne upošteva, kar se je z nova pokazalo pri predlogu o ustanovitvi meščanske slovenske soje v St. Juriju ob južni železnični, so slovenski poslanci izstopili iz dež. zboru in v soboto se niso udeležili več seje. V imenu konservativnih nemških poslancev se je v soboto pritoževal poslanec Hagenhofer radi postopanja večine pri volitvi v razne odseke tako, da je povod odločilna, ter izjavil, da konservativni poslanci nečejo sedeti v zbornicu samo zaledel, da bi bila sklepna. Na to so zapustili dvoranu in dež. zbor je postal neslepčen.

Šlezjski deželnih zborov. — V razpravi o odgovoru deželnega predsednika na interpelacijo glede jezikovnih naredeb so vsprejeli v soboto resolucijo, v kateri se zahteva, da se ima vestno spoštovali nemški jezik v vseh strokah sodne uprave v deželi, in da se ne sme ukreneti ničesa brez dovoljenja deželnega zobra.

S krata: Vse naj bo nemško!

Jezikovni zakon. — Češki listi poročajo, da znani sekejski načelnik Stumper je izdelal jezikovni zakon za Češko, kateri se ima uveljaviti poletom § 14. Po njenem načrtu bi se razdelila dežela na 5 delov: čisto češki, čisto nemški, prstežno češki oziroma nemški in jezikovno mešan. Čeli trde, da tak načrt bi krišl § 19. osnovnih zakonov, ker ne bi določal narodne jednakopravnosti temveč le reciprocitete, vzajemnosti.

Nasledki preganjanja glagolice. — Posestnik in Arbanasih pri Zadru Niko Vuk je povedal svojemu župniku, da ne dá krstiti svojega otroka po rimsko-katoliški veri, dokler se ne zagotovi hrvaškemu narodu privilegij glagolice. Zatrjujejo, da temu izgledu bodo sledili še drugi.

Jugoslovanska akademija bo 3. maja v veliki dvorani na Žofinjskem otoku v Pragi; priredi jo društvo „Šumadija“ pod pokroviteljstvom barona Or. Ladisl. Riegerja in s sodelovanjem prvih čeških dam v korist slovenskih solan na Koroškem. Milo nam je, ko vidimo toliko zanimanje češkega občinstva

za usodo bednega naroda slovenskega. Hyala, hvala! — O vspetu bono poročali.

Za slovensko liturgijo. Deželni odbor dalmatinski se je cbrnil v zadevi slovenske bogosluženja s posebno pritožbo naravnost do kardinala Ramponi.

Na shodu škofov po poročilu „Jedinstva“ so branili glagolico vsi — razven jednega.

Wilhelmova tekočina za mazanje „Bassorin“

Šola v citranju.

Podpisane naznane slavn. občinstvu, da se je nastanil v Gorici ter da bode posvečeni v citranju bodisi na lastnem domu, kakor tudi na domu gospodov klijentov. Kot spremenit citrator zagotavlja natančnost v pouku ter nizke cene.

Priporoča se udani

Ernest Cerny,
ulica Barzellini štev. 2.

Špedicijska poslovница

Gašpar Hvalič v Gorici

30.51-10 v ulici Morelli 12
se toplo priporoča - Slovencem v
Gorici in z deželi.

Trgovina z jedilnim blagom

C. F. Resberg v Gorici,

v Kapuelnski ulici št. 11
ter podružnici na Kornu štev. 2

priporoča to-le blago:
Sladkor — kavo — riž — mast — paper — sveča —
olje — škrob — ječmen — kavino prmeso — moko —
gris — drobne in debele otroke — turšico — žob —
sol — moko za pitanje — kis — žveplo — cement —
bakreni vitrijel itd. 3 20 8

Zaloga pristnega dalmatinskega žganja na debelo
ter pristnega črnega in telega vina.

ODLIKOVAN

fotografski atelier

Anton Jerkič

na Travniku štev. 11 v Gorici,
podružnica
na Aequedottu št. 25 v Trstu,
priporoča se
slavnemu občinstvu v mestu
in na deželi v blagotinno podporo.

Leta 1881. v Gorici uslanovljena lvdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu
svojo lastno izdelovalnico unetnih evelic za vsakodnevne
cerkvene potrebe. Ima veliko zaloga nagrobnih
vencev, za mlitvaške potrebe, voščeno sveče itd.
vse po zmerni ceni. — Naročila, da deželo izvršuje
točno in solidno. Priporoča slavn. občinstvu tudi svojo
(S. cl.) tiskarno Žrk na perilo. (P. cl.)

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvrštvosti. Sušilnice za sadje in zelenjave. Škropilnice proti
pesčarjem, poljohišani sestav

Vermorelov.

Mlini za žito,
stiskalnice (preše) za vino in
zadje različnih sestav. (Te stiskal-
nice imajo skoro uno hlačilno moč
kakor hidravlične vodovodne preše).

Stamoreznice jako lahko
za geniti in po zelo zmernih
cenah. Stiskalnice, za seno in
slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne
poljedelstvene stroje v najboljši
izvrštvosti.

Jg. Heller na Dunaju

II/2 Praterstrasse 49.

Prod ponarejanjem se je posebno treba varovati! Zastopniki se isčejo.

V Mirodilnici.

(drogeriji).

Ivan: Kaj pa delaš, Marko?

Marko: I, kaj delam, saj vidiš! Barve in
olje meljenu za mizarje in pleskarje, da bodo
našim ljudem po ceni a vendar gosposko bar-
vali in pleskali počišči in lesene dle in pesljoga
(vrata, okna, hodnika itd.). Tudi hranu in žanje
razne pokoški in krede, potem kit, klej, suslo,
playce itd. — Slikarji prodajajo barve,
slike in v puščah, bronze, žepice in šablone;
barvarjem anilin, lesna barvila, železni vitrijol
in razne soli; zidarjem pa cement in drugi.

Ivan: Jaz pa prodajam skoro zastonj
vsakovrstne potrebitne za obrtnike in kmelovalce,
za skrbne gospodinje in mlitve dame, za
dječake in odrasle ljudi; skratka pri meni
dobi vse, kar potrebuje mlado in staro, bogato
in ubogo, zdravo in hromo, obojega spola.

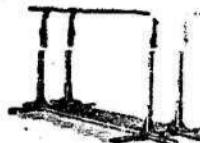
Marko: Prav, prav! Pa več, zdraživa se
skupaj, pa prodajava tu-le v Tržni ulici tik
sadnega trga!

Cvrsta mirodilnica:

IVAN in MARKO.

Kažipota' elegantno ve-
zanega imamo
še kakih 30 izti-
sov. Cena 60 kr.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo
Na lvoški razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav

JOS. VINDYŠ-A,
v Pragi na Smihovu
(Praha-Smichov) Vinohradská ulice štev. 816.

se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju
sokolskih in šolskih telovadnic
po najnovejših pripoznanih in praktičnih sestavah.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporoču-
očih spriča domačih in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Gene zelj zmerne, plačuje
se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telo-
vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne
proslo.

Poprave izvršuje po najnajljubših cenah.

Anton Pečenko

Vrta ulica 8 — **GORICA**
priporoča Via Giardino 8

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,
briskih, dalmatinskih in
isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpoložja po želenici na
vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih od 56
itrov naprej. Na zahtevo posilja tudi uzoč.

Cena zmerne. Poštova poščena.

Prave in edine želodene kapljice,
(Varstvena znakna).

Zdravilna moč teh
kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice vredijo redno
prebavljenje, če se jih dvakrat na dan
po jedno žlicico popije. Okrepé po-
Sv. Anton Padov. kvarjeni želodec,
storč, da zgine v kratkem času
omotica in živote lénost (mrтvost).
Te kapljice tudi storč, da človek
raji jé. — 9

Cena steklenici 20 kr.

Prodajajo se v vseh glavnih le-
karnah na svetu. Za naročitve in
pošiljatve pa jedino le v le-
karni

Cristofoletti v Gorici.

Kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod
najboljši pridek k pravej bobovi kavi, ki Vam bude gotovo ugajal, to je iz čiste
cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava“
družbe sv. Cirila in Metoda.

Zahlevajte povsod!

Dobiva se povsod!

Glavna založa pri: **Iv. Jebačinu** v Ljubljani.

Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Dobiva se povsod!

Umetno gnojilo „Kopros“

pripravljeno od **Jak. Henrika Huber**, kemika v Trstu.

Zaloga in prodaja

pri Ernestu Stecker & Comp. v Gorici, v ulici Ascoli štev. 1.

Na zahtevanje se pošiljajo programi zastonj.

NAZNANILLO.

Podpisane ujedno priporoča slavnemu občinstvu, posebno častili duhovščini,
uradnikom, učiteljem, sploh gospodkemu, delavskemu in kmečkemu stanu, posebno
pa novoporočencem

svojo bogato založo vsakovrstnega pohištva,

podob na platno in šipe z različnimi okvirji, ogledala vsake velikosti ter preproge
za okna. Različne stolice iz trsja in po nemškem slogu, posebno za jedilne sobe.
Blažine na strunc in afriške trave z žinami in platinom na izberu ter razne tapete
in zrcalje. Sprejema naročila raznih divanov ter naročila od priprave do načrte
jedilne, spalne in posebne sobe od prvih mizarskih mojstrov, posebno od odliko-
vane Črnigove delavnice v Gorici.

Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izberi cenikov v naj-
krajšem času.

Daje se tudi na obroke, bodisi tečenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven
Gorice po železnicu in parobrodi.

Nadzaja se oblega obiska iz mesta in deželi, belježim z odličnim spoštovanjem

Anton Breščak,

Gospodska ulica štev. 14 (Via Signori No. 14).

Dobroznamna gostilna

ANTONA VODOPIVCA

pri

Petelinu

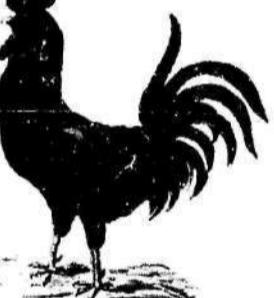
v

Trstu

v

ulici Ghega

št. 7.

je v bližini juž-
nega koledvora

jedina narodna

gostilna

S prenosišči, katera toči pristna bela in črna

vina iz Vipavske doline.

Kuhinja domača z okusno pripravljenimi jedmi-

ZAHVALE.

Spoštovani gospod!

Cenjeni gospod lekarji!

Visoko spoštovani gospod!

Pred kratkim časom sem
naročil od Vas eno steklenico
krepilnih Švedskih kapljic;
te so meni in mojim znan-
cem tako dobro storile, da
moram Vas na tem dobro
lekajočem zdravilje zahrnliti. Iz-
volite mi za moje znanec že
2 steklenice po 80 novih
in poštanim povzetjem poslati.

Modraš, dne 26. maja 1898.

Spoštovanjem

VID ZANIĆ

Prave krepilne Švedske
kapljice denimo izvršno proti
vsem želodžnim bolim, poprav-
ljajo prekavko, čistijo kriježno
koste, od teh kapljic se vzbudi
vse bolj želodec in črve,
dokler se pa dober tek.

Treba je paziti na varstveno
znamko, ter samo one krejne
švedske kapljice so iz moje
lekarni, ki imajo na steklenici
sliko Nikole Šubića Zrinjskega,
bana hrvatskega.

Cena jedne steklenice krepil-
ne kapljice s točnim navo-
dilom je 85 novih.

Pošilja se vsaki dan po
poštinem povzetju.

Kdor pošlje denar naprej,
naj priračuna za tovorni list in
zavitek 20 novih.

Lekarna k Zrinjskemu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naročila, ki znašajo

5 gld. ali več, se po-

šljajo franko.

Mazilo proti kostoboli

(Fluid), je tako dobro le-
čilo proti trganju in po-
kanju po kosteh, revmatizmu,
bolečinam v križu,

proti prehlajenju, pri pre-
hladi itd. Mazilo okrepi-
značene žile, ter krepi
starječe lviči, ki trpe na
slabosti.